

Nørre Allé 7, 2200 Kbh. N
Tlf. 4233 1969
sosracisme.dk
sos@sosracisme.dk

26. marts 2024

Til Udlændinge- og Integrationsudvalget – version 2!

Genfremsendes i revideret form d. 26. marts 2024 på grund af en meget uheldig fejl. Vi undskylder for fejlen og beklager!

Fejlen var, på side 3, øverst, i afsnittet: Kvinder, og afsnittet er nu skrevet om. Fejlen skyldes en sammenblanding af de to sager: én om voldtægt af en kvinde og en anden om befamling af en anden kvinde. Begge dele er nærmere beskrevet i et brev fra otte kvinder på Kærshovedgård af 6. februar 2024, som tidligere er tilsendt til udlændingeordførerne.

Vi vil bede om, at dette dokument sendes ud til alle udvalgsmedlemmerne – og enten erstatter det tidligere indsendte, der nu ligger på udvalgets hjemmeside over seneste bilag og dokumenter, eller tilføjes på hjemmesiden.

Vi håber, at I vil læse bloggene på side 6 igennem – eller – hvis I ikke selv har tid – vil få en rådgiver til at læse dem.

Resume:

I SOS Racisme har vi i de senere år beskæftiget os meget med forholdene for beboerne på Kærshovedgård og med udrejsecentre generelt og Ellebæk, og med tilbagesendelser af flygtninge og asylansøgere, som ikke må udgøre refolement.

Da en del af forholdene om Ellebæk og udrejsecentre – bl.a. straffene - både behandles i UUI og i Retsudvalget har vi skrevet til begge udvalg, og håber begge udvalg vil tage det op. SOS Racismes grundholdning er at både udrejsecentre og Ellebæk bør nedlægges. **Opholdet anses for psykisk tortur af beboerne/de indsatte.** Danmark ville klare sig bedre uden udrejsecentre og Ellebæk.

Der er ingen mening med de påførte pligter andet end chikane, og at hindre beboerne i at være sammen med venner eller familie og børn uden for, samt hindre et meningsfuldt arbejde eller en uddannelse. Ideen var at opholdet ville få udlændingene til at rejse frivilligt hjem, men det gør det ikke, se hvorfor, blog 2, afsnit 7.

Beboerne har kun adgang til nødvendig, uopsættelig og smertelindrende sundhedsbehandling (NUS), og har ikke mulighed for selv betale for privat behandling - for de må ikke tjene penge og kontanter over 10.000 kr., konfiskeres efter "smykkeloven".

SOS Racisme mener, at i stedet for udrejsecentre, kunne Danmark give de udviste udlændinge lov til at tage lønarbejde, betale skat, uddanne sig, få fuld adgang til sundhedsvæsenet ligesom andre i Danmark, og blot have pligt til at orientere myndighederne om deres faste opholdssted.

Hvis myndighederne var sikre på at kunne udsende nogen efter få dage, kunne de - få dage inden en udsendelse - om nødvendigt sætte dem i en almindelig arrest eller fængsel. Her ville forholdene typisk være mindre brutale end i udrejsecentre eller Ellebæk og ikke ødelægge så mange mennesker psykisk, som nu. **For udrejsecentre og Ellebæk fungerer reelt som sygdomsfabrikker af psykisk sygdom. Det er uværdigt og umenneskeligt, at Danmark behandler mennesker sådan.**

Vi håber, I tager det alvorligt og standser denne meningsløse mishandling af udviste på tålt ophold, dømte, afviste asylansøgere og andre udlændinge!

Retsløshed og menneskerettighedsovertrædelser

Folketingsflertallet har skabt nogle meget isolerede samfund i Danmark, hvor menneskerettighederne og uskyldsformodningen om, at man er uskyldig til éns skyld er bevist, er sat ud af kraft på mange områder, - se de ti blogge fra blog 1 – 1.h, samt blog 4 og blog 7. Selv om man kan gå udenfor et udrejsecenter, skal man dog for at overholde opholdspigten, og overnatte der hver nat, undtagen ved orlov. Centrene og Ellebæk er indrettet og drevet på en måde, der er direkte sygdomsfremkaldende for beboerne, og lever fx ikke op til Mandelareglerne for frihedsberøvede. På Kærshovedgård gælder retsløsheden bl.a. i forhold til ikke-efterforskede anmeldelser af brud på meldepligt mv., hvilket gentagne gange er dokumenteret af advokat Jakob Fastrup, se blog 1.c.

Isolation fra samfundet

Kærshovedgård er svært tilgængelig på grund af beliggenhed og manglende offentlig transportmulighed, også Avnstrup ligger helt afsides i en skov. Det er svært at få besøgsadgang til Ellebæk, selve proceduren overlades til den indsatte – ofte uden nødvendig vejledning, så flere besøgschancer går tabt. Desuden er der forbud for mobiltelefoner og computere i cellerne, og man kan kun bruge afdelingens fastnettelefon i begrænsede tidsrum, og kun med et taletidskort.

Overtrædelse af artikel 3 i EMRK

Folketingsflertallets lovgivning overholder ikke Den Europæiske Menneskerettighedskonvention på flere punkter. Trods anbefalinger fra Institut for Menneskerettigheder har den daværende regering ikke selv sørget for at undersøge, om der var tale om "umenneskelig eller nedværdigende behandling", inden man vedtog at omdanne det nedlagte åbne fængsel Kærshovedgård til udrejsecenter - med det udtalte formål at "tålt ophold skal være så utåleligt som overhovedet muligt". De indsatte i Ellebæk og Kærshovedgård føler, de er udsat for psykisk tortur med det formål at nedbryde dem og få dem til at acceptere at blive hjemsendt, selv om de ikke vil være i sikkerhed i hjemlandet.

Når utålelighed netop blev angivet som et formål, har den nuværende regering og Folketinget et stort ansvar for at holde op med sådanne bevidste overtrædelser af artikel 3 i EMRK – og andre artikler.

Placering af ofre og voldsmænd i samme sag på samme center

På Kærshovedgård er beboere også udsat for lovovertrædelser fra andre beboere med tilknytning til narkohandel. Nogle er direkte blevet overfaldet og afstraffet af andre beboere – i nogle tilfælde formentlig grundet narkogæld. Et sådant eksempel blev allerede vist i udsendelsen "Inden for med Anders Agger - Udrejsecenter Kærshovedgård" i 2017. Formentlig er mange blevet pushere og afhængige af stoffer på Kærshovedgård grund af gæld og trusler om vold. Og det er helt grotesk,

når staten i nogle tilfælde pålægger folk opholdspligt på samme center og endda samme gang, som en anden beboer, der tidligere har overfaldet dem, og som de har en retssag i gang med.

Resultatet kan være mere vold, eller at voldsofferet må gå under jorden, men risikerer at blive fundet igen eller tilbageført til Danmark efter Dublinreglerne. Nogle beboere er blevet mest muligt på deres aflåste værelse, men har måttet forsømme meldepligten, fordi de var bange for overfald undervejs derhen. De har siden fået fængselsdomme for forsømmelser af meldepligten, selv om de har været på Kærshovedgård.

Kvinder

Og - ifølge et brev fra otte kvinder på Kærshovedgård, er en kvinde blevet udsat for voldtægt fra to mænd, en anden kvinde for befamling, og flere kvinder for andre former for seksuel chikane. En mand blev ifølge brevet dømt for voldtægt, mens der ikke var beviser nok mod den anden mand. Kvinden blev flyttet til et andet center, da hun ikke turde bo på samme center som den anden mand. I den sag, hvor en kvinde blev befamlet i en bil af flere mænd fra Kærshovedgård, anmeldte hun det til politiet, som siden talte med en af mændene. Hun fik store psykiske problemer og turde ikke bevæge sig rundt mere på Kærshovedgård og flygtede til sidst derfra.

Vi er glade for at regeringen nu vil sørge for at overflytte kvinderne til Avnstrup, og vi håber, det sker hurtigst muligt – ikke først i slutningen af 2024. Vi håber, at alle de kvinder, der er tilbage på Kærshovedgård, får mulighed for at flytte til et andet sted, ikke kun de enlige kvinder.

Folk bliver psykisk syge af at bo på udrejsecentre og i Ellebæk

I Avnstrup, som er det mildeste af udrejsecentrene, uden hegn med mulighed for lidt familieliv og for at forældrene selv kan lave mad til deres børn, og uden Kriminalforsorgens hårde fængselsregime, har **75% af de voksne tegn på psykisk lidelse, ofte PTSD. Mange af de ting de bliver mindet om fra deres sind - fx midt om natten – er traumer, de har oplevet i Danmark.** De voksnes sindstilstand påvirker børnene og deres opvækst og uddannelse. Udover i Avnstrup er der ikke lavet nyere undersøgelser om, hvor stor en andel på udrejsecentrene, der har psykiske lidelser. Røde Kors har nyligt tilbudt Kriminalforsorgen at gennemføre en undersøgelse af voksne beboere i Kærshovedgård, men Kriminalforsorgen skulle have takket nej til det.

Torturoverlevende bør ikke frihedsberøves eller sidde i udrejsecentre

Den seneste lægelige screeningsundersøgelse for Ellebæk er fra 2012. Her havde godt en fjerdedel af de undersøgte – 22 ud af 43 – deltaget i en lægeundersøgelse, 6 ud af de 22, havde været udsat for tortur, og en person led af paranoid psykose, men var ikke blevet behandlet for det. Det blev han så efterfølgende. Ingen af de syv personer burde have været frihedsberøvet. Der sidder ifølge Ellebæk Kontaktnetværk fortsat torturoverlevende på Kærshovedgård, og desuden på udrejsecentrene inkl. omsorgsafdelingerne, hvilket også er forkert. De hårde og nedværdigende betingelser og forhold – bl.a. lediggang og meningsløshed - svækker dem og forværrer deres PTSD. Flere undersøgelser – se blog 3 – har vist at jo længere tid man er i asylsystemet - som asylansøger eller som afvist asylansøger, jo hyppigere bliver man indlagt for en psykisk sygdom.

Folk stresses til selvmord eller selvmordsforsøg

SOS Racisme har talt indrapporterede selvmordsforsøg sammen fra Sjælsmark og Kærshovedgård.

For årene 2018 – 2022, udgør de 32 ud af i alt 90 selvmordsforsøg i hele asylsystemet. Raten: antal selvmord eller selvmordsforsøg pr. 100.000 beboere over 15 år på et år, er cirka 3 gange så høj som i de øvrige asylcentre, og 28 gange så høj som for personer over 15 år i hele Danmark. Der er dog ikke taget hensyn til forskelle i befolkningssammensætningen hvad angår alder og køn.

De psykisk syge beboere burde ikke være på en så sygdomsfremkaldende institution, som et udrejsecenter eller Ellebæk. De burde heller ikke være underlagt pligter og heller ikke idømmes straf for pligtforsømmelser. De mellem 80-100 beboere på omsorgsafdelinger på udrejsecentre burde have haft humanitært ophold for længe siden.

Pligter og ”motivationsfremmende stress” får ikke folk til at rejse hjem frivilligt

Der har aldrig været noget reelt formål med daglig meldepligt, opholdspligt, underretningspligt og udrejsecentre – og hverken mening eller proportioner i de lange straffe for pligtforsømmelser. De får ikke folk til hurtigt at gå med til frivillig hjemsendelse til tortur – de fleste forlader selv stedet og går under jorden. De er et led i et politisk skuespil om at udvise brutalitet over for udlændinge, man ikke ønsker i Danmark, og som man ikke kan sende ud.

Alternativer til udrejsecentre og Ellebæk

Danmark har tidligere klaret sig uden udrejsecentre, og vi har gjort det bedre før, end nu. Vi fik først centrene med Sjælsmark i 2015. Indtil da kunne de allerfleste fortsat bo sammen med deres familie i samfundet, eller – hvis de var afviste asylansøgere - på et asylcenter, eller en selvstændig familiebolig med tilknytning til et asylcenter; relativt få på tålt ophold havde dog opholdspligt på Sandholm fra omkring 2010.

Man bør lukke Ellebæk helt, og undlade at frihedsberøve de afviste og udviste, før de kan hjemsendes. Hvis man absolut mener det er nødvendigt at frihedsberøve en udlænding bør det ske umiddelbart før – fx højst 3 dage før - han/hun hjemsendes. Det kan formentlig bedre finde sted i en almindelig arrest eller et fængsel med ikke-personfarlige lovovertredere, og vil så udgøre et mere ordnet og menneskeligt sted end Ellebæk.

Og hvis folk blev svært psykisk syge –fx af at bo på et asylcenter i mange år, - ville de fleste have fået humanitært ophold – i alt fald frem til 2011. Det ville kunne have reddet mange – ikke alene voksne, men også for de børn, der kom ud i samfundet og i en almindelig skole. En asylskole giver ikke børnene det frirum, de har brug for uden for asyl- og udrejsecentre, da skolen alene har asylbørn, som lige pludselig flyttes og forsvinder, og heller ikke altid nok faglige udfordringer.

Danmark kunne i stedet give de udviste udlændinge lov til at tage lønarbejde, betale skat, uddanne sig, få fuld adgang til sundhedsvæsenet ligesom andre i Danmark, og blot have pligt til at orientere myndighederne om deres faste opholdssted.

SOS Racisme har lagt et stort arbejde i at indsamle information om udrejsecentre og Ellebæk og dokumentere de otte grunde til at nedlægge dem.

I de enkelte blogs er der er uddrag og links til konventioner, lovforslag, aftaler, ministersvar på spørgsmål i Folketinget, strafskemaer, avisartikler og videnskabelige artikler, afgørelser og domme.

- Jakob Fastrups henvendelse til Retsudvalget med Saba Khalajs dokumentation om vold i asyl- og udrejsecentre, blog 1.c.
- Dokumentationsmateriale fra Ellebæk Kontaktnetværk, blog 1.d fra 2019-2020, og fra 2020-2023.
- Link til Røde Kors: Rapport om børnenes trivsel på Udrejsecenter Avnstrup – Et øjebliksbillede. 2023. https://www.rodekors.dk/sites/rodekors.dk/files/2023-04/2023_Avnstrup%20rapport.pdf
- Egne beregninger og indsamlet statistik om selvmord/selvordsforsøg: blog 3, og belæg: blog 7.
- Beboernes syn på forholdene kan læses i: "Fortællinger fra Kærshovedgård" (2023), som kan købes i digital udgave (50 kr.) på linket her: <https://spektakelpress.com/shop/p/khg-stories-digital>

Venlig hilsen,

for SOS Racisme, Danmark
Anne Nielsen, talsperson

SOS Racisme, Danmark
 Nørre Allé 7, 2200 København N.
sos@sosracisme.dk
www.sosracisme.dk

Marts 2024

Otte grunde til at lukke Ellebæk og udrejsecentrene

<https://sosracisme.dk/blog/otte-grunde-til-at-lukke-ellebaek-og-udrejsecentrene/>

Sæt linket på oversigten ovenover i browseren, hvis linkene nedenfor ikke virker.

Grundene uddybes i følgende serie af blog-indlæg, publiceret fra november 2023-marts 2024

1. [Menneskerettighederne og retssikkerheden krænkes](#)
  - 1.a1 [Forbuddet mod tortur, umenneskelig eller nedværdigende behandling i Ellebæk](#)
  - 1.a2 [Forbuddet mod tortur, umenneskelig eller nedværdigende behandling i Kærshovedgård](#)
  - 1.b [Manglende retssikkerhed](#)
  - 1.c [Retssikkerhedsmæssige udfordringer på Kærshovedgård](#)
  - 1.d [Uretmæssige frihedsberøvelser i Ellebæk](#)
  - 1.e [Tilbagesendelser til lande med høj risiko for drab og tortur](#)
  - 1.f [Overtrædelser af andre konventioner i udrejsecentrene og Ellebæk](#)
  - 1.g [Tidligere voldsdomte placeres sammen med andre udviste](#)
  - 1.h [Maksimumsgrænse for pålagt ophold](#)
2. [Hverken udrejsecentrene eller Ellebæk giver nogen mening](#)
  - 2.a [Hvordan er det gået med de udviste fra Iran, Afghanistan, Syrien og Somalia?](#)
  - 2.b [Meningsløsheden for de udviste i centrene gør mange psykisk syge](#)
3. [Udrejsecentrene og Ellebæk gør folk psykisk syge](#)
4. [Udrejsecentre kriminaliserer beboerne og øger risikoen for stof- og alkoholmisbrug](#)
5. [Udrejsecentre øger risikoen for radikaliserings](#)
6. [Udrejsecentrene og Ellebæk er dyre for Danmark og for de mennesker, som de ødelægger](#)
7. [De lange straffe for overtrædelser af meningsløse pligter presser fængselsvæsen, politi og domstole](#)
8. [Naboerne til udrejsecentre vil gerne have dem lukket](#)

[Efterskrift](#)